

ir-powerpoint.ir

نظام آموزش و پرورش در ایران

دوره های پیش دبستانی ، ابتدایی ، راهنمایی و متوسطه

فهرست

- فصل اول : مقدمه
- فصل دوم : کلیات نظام آموزش و پرورش
- فصل سوم : قوانین و مقررات آموزشی
- فصل چهارم : سازمان اداری آموزش و پرورش ایران و اهم قوانین آموزشی
- فصل پنجم : قانون اهداف و وظایف و تشکیلات کنونی وزارت آموزش و پرورش
- فصل ششم : نظام آموزش و پرورش، اهمیت و کارکردهای آن
- فصل هفتم : شوراها و مراجع سیاست‌گذار در نظام آموزش و پرورش ایران
- فصل هشتم : قانون اساسی معارف و تحولات ساختار نظام آموزشی
- فصل نهم : تحقیقات در وزارت آموزش و پرورش ایران
- فصل دهم : اسناد مهم و مؤثر در تحول نظام آموزش و پرورش ایران
- فصل یازدهم : دوره‌های پیش‌دبستانی و دبستانی و قوانین تعلیمات اجباری و رایگان
- فصل دوازدهم : نهضت سوادآموزی (اهم قوانین و مقررات)
- فصل سیزدهم : دوره راهنمایی تحصیلی (اهداف، سازمان و مقررات)
- فصل چهاردهم : دوره متوسطه تحصیلی (اهداف، سازمان و مقررات)
- فصل پانزدهم : قوانین آموزش، آیین‌نامه‌ها و اساسنامه‌های مختلف
- فصل شانزدهم : تربیت‌معلم و آموزش ضمن خدمت (سازمان، قوانین و مقررات)
- فصل هفدهم : آموزش عالی در ایران
- فصل هجدهم : کلیاتی درباره قوانین اداری، استخدامی و رفاهی

نظام آموزش و پرورش در ایران یکی از مهم ترین ارکان توسعه اجتماعی و فرهنگی کشور است. این نظام علاوه بر انتقال دانش و مهارت، وظیفه دارد ارزش های فرهنگی، هویت ملی و اخلاق اجتماعی را در نسل های آینده نهادینه کند.

مقدمه

در هر کشوری نظام آموزش و پرورش یکی از نظامهای مهم اجتماعی است . رسالت این نظام ، علاوه بر انتقال میراث فرهنگی و تجارت بشری به نسل جدید ، ایجاد تغییرات مطلوب در شناخت ها ، نگرشها و در نهایت رفتار کودکان با نوجوانان و جوانان است .

لذا آموزش محور پرورش است و کلمه تربیت (پرورش) کلمه ی جامعی است که مورد تایید علمای تعلیم و تربیت است .

نقش تاریخی

همواره تحت تأثیر تحولات
سیاسی، اجتماعی و اقتصادی

اهمیت آموزش و پرورش

پایه‌گذار سرمایه انسانی
و توسعه پایدار

هدف تحقیق

بررسی ساختار، محتوای درسی،
سیاست‌های کلان و
چالش‌های اجرایی

چالش‌های امروز

کیفیت یادگیری، عدالت آموزشی،
انطباق با استانداردهای جهانی

چشم‌انداز آینده: اصلاحات و نوآوری برای ارتقای کیفیت آموزش و پرورش ایران.

کلیاتی درباره نظام آموزش و پرورش

تعریف تربیت (آموزش و پرورش)

- ✓ آموزش در لغت به معنی ، دانش آموختن و یاد دادن است .
- ✓ پرورش نیز به معنی پروراندن پروردن و آداب و اخلاق به کسی آموختن است.

- آموزش یا تعلیم به آموزش ها و مهارت‌های خاص اطلاق می شود مانند آموزش ریاضی
 - و پرورش یا تربیت به آموزش‌های دینی و اخلاقی گفته می شود .
- آموزش تنها وسیله ای است که در مدرسه برای پرورش افراد در اختیار است .

کلیات نظام آموزش و پرورش ایران

- **ماهیت و نقش:** نهادی سازمان یافته و فرهنگی که مهم ترین عامل انتقال، بسط و اعتلای فرهنگ در جامعه اسلامی ایران محسوب می شود .

- **تعلیم و تربیت:** فرآیندی تدریجی، تعاملی و یکپارچه مبتنی بر ارزش های اسلامی، با هدف هدایت افراد به سوی رشد همه جانبه و دستیابی به حیات طیبه .

- **ساحت های تربیتی:** شامل ابعاد مختلف هویت انسانی (عقلانی، عاطفی، ارادی و عملی) و زمینه های فرهنگی، اجتماعی و دینی .

قوانین و مقررات آموزشی

قوانین پایه ای

❖ شامل قانون تعلیمات اجباری، رایگان بودن آموزش تا پایان دوره متوسطه، و مقررات مربوط به ارزشیابی و ارتقای دانش آموزان.

اهداف قوانین:

- ✓ فراهم سازی فرصت برابر آموزشی برای همه کودکان و نوجوانان
- ✓ تضمین کیفیت یادگیری و تربیت همه جانبه
- ✓ ایجاد نظم و انسجام در فعالیتهای مدارس و معلمان

**سازمان اداری آموزش و پرورش ایران و
اهم قوانین آموزشی**

وظایف اصلی سازمان اداری

سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان آموزشی

نظارت بر اجرای قوانین و آیین‌نامه‌ها در مدارس

مدیریت منابع انسانی (معلمان و کارکنان)

تأمین و تخصیص بودجه و امکانات آموزشی

چالش ها

نیاز به بازنگری در
قوانین برای
هماهنگی با تحولات
اجتماعی و فناوری

تمرکزگرایی
در مدیریت و
تصمیم‌گیری .

کمبود منابع
مالی و انسانی
در برخی
مناطق

**قانون اهداف و وظایف و تشکیلات کنونی
وزارت آموزش و پرورش**

قانون اهداف و وظایف و تشکیلات کنونی وزارت آموزش و پرورش، نقشه راهی برای اداره نظام آموزشی ایران است. این قانون با تعیین اهداف تربیتی، وظایف اجرایی و ساختار سازمانی، زمینه‌ساز تحقق عدالت آموزشی و ارتقای کیفیت یادگیری در کشور می‌شود.

**نظام آموزش و پرورش، اهمیت
و کارکردهای آن**

تعریف نظام آموزش و پرورش

نظام در لغت به معنی آراستن و نظم دادن است .

نظام آموزش و پرورش به نظامی گفته می شود که الگوی کلی نهادها ، موسسات و سازمانهای رسمی جامعه است .

نظام آموزش و پرورش مجموعه ای سازمان یافته از نهادها، برنامه ها، سیاست ها و فعالیت ها است که با هدف انتقال دانش، تربیت اخلاقی، پرورش استعدادها و آماده سازی افراد برای زندگی اجتماعی طراحی و اجرا می شود. این نظام نه تنها مسئول آموزش مهارت های علمی و عملی است، بلکه وظیفه دارد ارزش های فرهنگی، هویت ملی و باورهای دینی را در نسل های آینده نهادینه کند.

اهمیت نظام آموزش و پرورش

تقویت هویت فردی و

اجتماعی: این نظام نقش

مهمی در شکل‌گیری

شخصیت، اخلاق و هویت

ملی دانش‌آموزان دارد .

انتقال دانش و فرهنگ:

آموزش و پرورش مسئول

انتقال دانش، ارزش‌ها و

تجربه‌ها از نسلی به نسل

دیگر است .

زیربنای توسعه پایدار:

هیچ کشوری بدون

نظام آموزشی کارآمد

نمی‌تواند به توسعه

متوازن دست یابد .

چالش‌ها و ضرورت‌ها

ضرورت سرمایه‌گذاری هدفمند:

برای ارتقای کیفیت
آموزش و پرورش و پاسخ
به نیازهای جامعه امروز.

چالش‌های اقتصادی و فناوری:

کمبود منابع مالی و نیاز به
تحول دیجیتال.

چالش‌های ساختاری و مدیریتی:

پراکندگی سیاست‌گذاری
و ضعف در هماهنگی بین
نهاده.

**شوراها و مراجع سیاست‌گذار در نظام
آموزش و پرورش ایران**

شوراها و مراجع سیاست‌گذار در آموزش و پرورش ایران، ستون‌های اصلی هدایت و راهبری نظام آموزشی هستند. آن‌ها با تدوین قوانین، برنامه‌های درسی و سیاست‌های کلان، مسیر آموزش و پرورش را مشخص می‌کنند و نقش مهمی در تحقق عدالت و کیفیت آموزشی دارند.

**قانون اساسی معارف و تحولات ساختار
نظام آموزشی**

نقش این تحولات

- پاسخ به نیازهای اجتماعی و اقتصادی کشور در هر دوره تاریخی.
- ارتقای سطح سواد و فرهنگ عمومی جامعه.
- آماده‌سازی نیروی انسانی متخصص برای توسعه ملی.

چالش‌ها:

- ✓ پراکندگی قوانین در دوره‌های مختلف.
- ✓ نیاز به بازنگری مستمر برای هماهنگی با تحولات جهانی و فناوری‌های نوین.

**تحقیقات در وزارت آموزش و پرورش
ایران**

جایگاه تحقیقات

پژوهش در آموزش و پرورش به عنوان پشتوانه علمی تصمیم‌گیری‌های کلان و سیاست‌گذاری‌ها عمل می‌کند.

هدف اصلی

- ✓ شناسایی مشکلات و چالش‌های آموزشی و تربیتی.
- ✓ ارائه راهکارهای علمی برای بهبود کیفیت یادگیری.
- ✓ ارزیابی عملکرد مدارس، معلمان و برنامه‌های درسی.
- ✓ کمک به تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.

A stylized graphic of the Iranian flag, featuring three curved stripes of green, white, and red. A red emblem is visible on the green stripe. The graphic is positioned on the left side of the slide, arching over the title.

**اسناد مهم و مؤثر در تحول نظام آموزش و
پرورش ایران**

کارکردهای کلیدی آموزش و پرورش

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

- تأکید بر آموزش رایگان و همگانی تا پایان دوره متوسطه.
- توجه به تربیت اسلامی و عدالت آموزشی.

قانون تعلیمات اجباری و رایگان

- گسترش دسترسی به آموزش ابتدایی برای همه کودکان.
- کاهش بی‌سوادی و افزایش عدالت آموزشی.

قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش

- ایجاد مرجع سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری کلان در حوزه آموزش.
- هماهنگی میان برنامه‌های درسی و اهداف تربیتی.

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (۱۳۹۰)

- نقشه راه جامع برای اصلاح و ارتقای کیفیت آموزش.
- تأکید بر تربیت همه‌جانبه (علمی، اخلاقی، فرهنگی، اجتماعی).

برنامه درسی ملی

- چارچوب محتوای آموزشی در همه دوره‌های تحصیلی.
- توجه به نیازهای بومی و جهانی در طراحی دروس.

اسناد توسعه‌ای (مانند چشم‌انداز ۲۰ ساله ایران ۱۴۰۴)

- تعیین اهداف کلان برای تربیت نیروی انسانی متخصص.
- پیوند آموزش و پرورش با توسعه پایدار و پیشرفت علمی کشور.

**دوره‌های پیش دبستانی و دبستانی و قوانین
تعلیمات اجباری و رایگان**

□ **اهمیت آموزش در سنین پایین:** دوره‌های پیش‌دبستانی و دبستانی نقش اساسی

در شکل‌گیری شخصیت، رشد مهارت‌های اجتماعی و کسب سواد پایه دارند.

□ **قوانین تعلیمات اجباری:** آموزش ابتدایی در بسیاری از کشورها به‌عنوان یک حق

عمومی، اجباری است تا همه کودکان فرصت برابر برای یادگیری داشته باشند.

□ **رایگان بودن آموزش:** رایگان بودن این دوره‌ها تضمین می‌کند که هیچ کودک به

دلیل شرایط اقتصادی از تحصیل محروم نشود.

□ **پایه‌گذاری آینده تحصیلی:** این مقطع زیربنای موفقیت‌های آموزشی و اجتماعی

در مراحل بالاتر است و به کاهش نابرابری‌های اجتماعی کمک می‌کند.

نهضت سوادآموزی (اهم قوانین و مقررات)

اهداف اصلی

✓ آموزش خواندن و نوشتن به بزرگسالان و کودکان بازمانده از تحصیل

✓ ارتقای سطح فرهنگ اسلامی و اجتماعی

✓ کاهش شکاف‌های آموزشی میان شهر و روستا و میان زنان و مردان

دوره راهنمایی تحصیلی (اهداف، سازمان و مقررات)

اهداف اصلی دوره راهنمایی تحصیلی

- تقویت پایه‌های دانشی در علوم، ریاضی، زبان فارسی و مطالعات اجتماعی برای ورود به دوره متوسطه

علمی

- آموزش مهارت‌های ارتباطی، مسئولیت‌پذیری، مشارکت گروهی و احترام به قانون

اجتماعی

- آشنایی با اصول و فروع دین، تقویت روحیه معنوی، رعایت اخلاق اسلامی و تربیت دینی

اخلاقی و
اعتقادی

- کمک به شناخت استعدادها و علایق فردی برای انتخاب رشته تحصیلی مناسب در آینده

هویت‌ی

مقررات و الزامات

- هدایت تحصیلی رسمی در پایان پایه نهم برای ورود به شاخه‌های مختلف.
- ارزیابی مستمر و امتحانات نهایی برای سنجش سطح علمی دانش‌آموزان.
- مدرک دیپلم متوسطه به‌عنوان شرط ورود به دانشگاه یا مراکز آموزش عالی.
- قوانین انضباطی و فرهنگی: رعایت پوشش اسلامی، مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی.

قوانین آموزش، آیین نامه ها و اساسنامه های
مختلف

آیین نامه امتحانات و
ارزشیابی تحصیلی.

آیین نامه هدایت تحصیلی
و انتخاب رشته در پایان
دوره متوسطه اول.

نمونه‌های مهم

آیین نامه ارتقای شغلی
و رتبه‌بندی معلمان.

آیین نامه‌ها

اساسنامه مدارس
غیرانتفاعی و شبانه‌روزی.

آیین نامه انضباطی
دانش آموزان.

تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت
(سازمان، قوانین و مقررات)

تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت

نهادهای اصلی: دانشگاه فرهنگیان و مراکز تربیت معلم مسئول آماده‌سازی نیروی انسانی آموزشی.

هدف تربیت معلم: تأمین معلمان متخصص، متعهد و آشنا با نیازهای آموزشی کشور.

آموزش ضمن خدمت: برنامه‌های ارتقای مهارت و دانش معلمان در طول خدمت برای همگام‌سازی با تحولات علمی و آموزشی.

قوانین و مقررات: چارچوب‌های قانونی برای الزام معلمان به شرکت در دوره‌های ضمن خدمت و بهره‌گیری از فرصت‌های توسعه حرفه‌ای.

نتیجه مورد انتظار: افزایش کیفیت آموزش، توانمندسازی معلمان، و بهبود کارایی نظام آموزشی.

**آموزش عالی
در ایران**

آموزش عالی در ایران

جایگاه آموزش عالی: آموزش عالی به عنوان مرحله‌ای پس از آموزش متوسطه، وظیفه تربیت نیروی انسانی متخصص و تولید علم را بر عهده دارد.

ساختار سازمانی: شامل دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، مراکز پژوهشی و فنی و حرفه‌ای که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین وزارت بهداشت فعالیت می‌کنند.

کلیاتی درباره قوانین اداری،

استخدامی و رفاهی

استخدام معلمان و کارکنان آموزشی

- شرایط، ضوابط و فرآیندهای جذب نیرو در نظام آموزشی

حقوق و مزایا

- تعیین حقوق پایه، فوق العاده‌ها، پاداش‌ها و سایر امتیازات مالی برای کارکنان

خدمات رفاهی

- شامل امکانات رفاهی، تسهیلات معیشتی، و برنامه‌های حمایتی برای ارتقای کیفیت زندگی کارکنان

بیمه‌های اجتماعی و درمانی

- پوشش بیمه‌ای برای سلامت، بازنشستگی و حمایت‌های اجتماعی

منابع

1. مبانی آموزش و پرورش - دکتر علی شریعتمداری
2. اصول و فلسفه تعلیم و تربیت - دکتر علی اکبر شعاری نژاد